

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

MIDNATTSSOL VID LUOSSAJÄRVI. — FOTO. T. DAHLLÖF, KIRUNA.

23:DE ÅRG

DEN 16 JULI 1922

N:o 42.

Foto. Jager, Söden.

Kliché: Göts Ritbyrå & Klichéanstalt, Öbg.

Ernst Hansen

Den 22 juni fyllde generaldirektören och ordföranden i K. vattenfallsstyrelsen Vilhelm Hansen sextio år. Storartad var den hyllning, som därvid kom honom till del icke blott som banbrytaren i fråga om den svenska vattenkraftens tillgodogörande på elektrisk väg och för de utomordentliga insatser i svenskt tekniskt liv, som härröra från honom, utan även som den oförliknelige arbetsledare och sympatiska personlighet han visat sig vara. Främst bland hyllningsgårderna är att ställa den ståtliga hyllningsskrift, som av vänner och beundrare överlämnades till honom som minnesgåva, innehållande ett stort antal värdefulla uppsatser dels om festföremålet självt, dels berörande ämnen från de områden, å vilka hans verksamhet företrädesvis varit förlagd.

Fredrik Vilhelm Hansen är född i Stockholm den 22 juni 1862 samt son till grosshandlaren därstädes Friedrich Wilhelm Hansen och hans maka Sophia Augusta Roeck. Fädernesläkten härstammar från Slesvig, där dess medlemmar sedan århundraden varit bosatta i trakten söder om Flensburg: stamgården är belägen i Grundhofs församling; till Sverige kom den först med Vilh. Hansens fader. Student redan vid 16 års ålder genomgick Vilh. Hansen 1878—82 Tekniska Högskolan, varpå han gjorde sina första lärospån vid statens järnvägar. Sin egentliga praktiska ingenjörutbildning fick han emellertid vid Stockholms stads vattenledningsverk under sedermera byggnadschefen Alrutz och var med undantag av åren 1886—88, då han tjänstgjorde som arbetschef vid vatten- och avloppsledningarna i Västerås, oavbrutet knuten vid nämnda verk ända till 1904, sedan 1897 som förste ingenjör och chef. Redan tidigt visade han här klon: i Stockholms vattenledningsverks kraftiga strävan att tillgodogöra sig den moderna teknikens framsteg, t. ex. genom användning av den bakteriologiska analysen i filtreringsteknikens tjänst och av armerad betong vid filtreringsbyggnaderna, spårade man inflytandet av Hansens vakna blick för utvecklingen ute i världen.

I slutet av 1890-talet, när det gällde att lösa frågan om Stockholms stads framtida vattentillförsel, ställdes han inför det första verkliga generalprovet. Att få naturligt grundvatten i tillräcklig mängd hade visat sig omöjligt, men en beaktansvärd mängd sådant hade man funnit i den s. k. Ekeröåsen på Mälarens södra strand. Av sötvattenssjöarna befanns Bornsjön förmanligast med hänsyn till vattnets temperatur och renhet samt i fråga om möjligheten att skydda den mot föroreningar. Men den räckte icke. För att få tillräckligt måste man gå till Mälaren och av dess olika bäcken befanns Ekeröfjärden erbjuda de största fördelarna, blott att vid stark uppström salthalten blev besvärande. Hansens plan gick nu ut på att anlägga det nya verket så, att man kunde tillgodogöra grundvattenstillgången ur Ekeröåsen samt taga återstoden av behovet från Mälaren och Bornsjön, varvid under tider av stark uppsjö uteslutande skulle användas Bornsjövatten. Slutligen var belägenheten sådan, att man för måttliga kostnader kunde till verket leda råvatten från den ännu längre in belägna Stora Björkfjärden antingen genom direkt ledning eller via Bornsjön. För planens genomförande fordrades inköp av betydande markarealer, representerande en egendomsaffär av högst betydande mått. Det var högst krävande underhandlingar, som nu började, men de lyckades väl, ej minst tack vare Hansens underhandlingsförmåga, sedermera prövad och ådagalagd i många och svåra underhandlingsuppdrag. Även med oppositionen i stadsfullmäktige kom Hansen på ett överlägset sätt till rätta. Den 19 dec. 1899 fattades det grundläggande beslutet om inköp av de erforderliga egen-

domarna. Segern hade vunnits genom Hansens förmåga att väcka intresset hos de beslutande och förvärva deras förtroende för vederhäftigheten i hans synnerligen storslagna plan.

Därefter vidtog under Hansens ledning utarbetandet av förslag till de nya anläggningarna, vilkas huvuddelar utgjordes av vattenledningsverket vid Norsborg, huvudledningen av c:a en meters diameter till den strax söder om staden belägna stora reservoarbyggnaden vid Treka:ten, rymmande ej mindre än 18.000 kbm. vatten samt planerad att kunna dubblas, även som slutligen ledningen från reservoaren till staden av 1,2 meters diameter. "Det är med en känsla av renaste glädje", skriver hans dåvarande närmaste underordnade, numera landshövding G. Malm, "som jag i minnet går tillbaka till dessa år av intensivt arbete både på det konstruktiva och det praktiska utförandets område under Hansens entusiasmerande ledning". I oktober 1904 var detta stora verk i huvudsak fullbordat.

Redan 1898 hade Hansen emellertid vid sidan av sitt chefskap för Stockholms vattenledningsverk övertagit befattningen såsom verkställande direktör vid Nya Trollhätte kanalbolag. Detta gav närmaste anledningen till, att han kom att ingående syssla med Trollhätteproblemen, som i slutet av 1890- och början på 1900-talen starkt sysselsatte de tekniskt och ekonomiskt intresserade i landet. Dessa problem voro som bekant två: dels tillgodogörande av vattenkraften i Trollhättefallen, dels ombyggnad av den förbi fallen ledande trafikkanalen, vars trafikkapacitet började visa sig för ringa.

Kanalproblemets lösning hade lagts i händerna på den kände väg- och vattenbyggaren, major Laurell, som upprättat ett förslag, däri han vid passagen förbi Trollhätten förde leden i huvudsak efter Polhems gamla linje. Genom ett i maj 1903 i egenskap av kanalbolagets verkställande direktör avgivet utlåtande påvisade emellertid Hansen fördelarna av en ombyggnad efter den linje, som sedermera accepterades, och hade tillfredsställelsen av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens instämmande.

Kraftuttagsproblemet åter hade redan länge influerats av de oklara äganderättsförhållandena. Sedan 1901 ägdes emellertid vattenkraften på grund av domstols utslag till övervägande del av kronan, västra stranden av de i vattenrättsprocessen tappande och östra stranden av Kanalbolaget. Den tekniska projekteringen och diskussionen härom utvecklade sig till striden mellan västra och östra stranden. Vid skilda tillfällen framträdde nu Hansen som den östra strandens förespråkare. Han segrade. Den 1 januari 1905 övergick Trollhätte kanal i statens ägo och samtidigt blev dåvarande men snart till major i väg- och vattenbyggnadskåren beförade löjtnanten Vilhelm Hansen verkställande direktör hos den nybildade styrelsen för K. Trollhätte kanal och vattenverk. Därmed var han satt i den ställning, vari han kunde utföra sitt livs storverk: skapandet av statens vattenfallsverk.

Till en början var det tre problem, som måste utredas. 1) frågan om den första anläggningens byggande på östra eller västra stranden måste avgöras; 2) för ett rationellt utnyttjande av vattenrätten krävdes en uppgörelse i fråga om de vattenrätter, som dels med obestridlig rätt innehades av enskilda, dels voro föremål för process; och 3) måste fastställas, hur ombyggnaden av trafikkanalen borde ske, i det att Laurellska förslaget ställde kraftverksfrågan i ett visst ogymsamt beroende av kanalfrågan.

Dessa tre grundläggande frågor tillrättaläggande var just en uppgift för Hansen och han löste dem

också den ena efter den andra på ett glänsande sätt. Den första var på sätt och vis löst redan genom statens inköp av kanalen: ingen kunde därefter bestrida Hansens ursprungliga ståndpunkt, att den östra stranden var att föredraga. Med återstående vattenrättsägare inleddes underhandlingar enligt principen: "det är bättre att vinna tid än rättegångar". Efter ett energiskt och krävande underhandlingsarbete träffades preliminära överenskommelser, vilkas godkännande av statsmakterna möjliggjorde hela vattenkraftens tillgodogörande i en hela vattennängden och hela fallhöjden omfattande anläggning. Genom ett grundligt studium av slussproblemet och slussningshöjden klarades slutligen, att den av Hansen använta slusslinjen hade avgjorda företräden framför Laurells. Därmed var kraftuttningsproblemet frigjort från kanalspörsmålet och man kunde koncentrera krafterna på utarbetandet av ett kraftstationsprojekt, som gav en tekniskt förstklassig anläggning med er-

16 Juli 1922 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 42.

I mörkbrun dubbeltonfärg.

En vacker Sörmlandsbild.

Hovfoto. B. Haglind, Katrineholm.

forderliga utvecklingsmöjligheter och som kunde realiseras för billigaste kostnad och på kortast möjliga byggnadstid. Vid 1906, 1907 och 1908 års riksdagar hade man hunnit så långt.

Vid 1909 års riksdag vanns den stolta segern, då Hansen lyckades mot ett avstyrkande utskott vinna riksdagsmajoritet för kanalbyggnaden på grundvalen av hans redan 1903 uppgjorda utkast. Den nya kanalen blev nätt och jämt färdig till lättande av den oerhörda överbelastningen på våra järnvägar under åren 1916—17. Han övergav icke därmed sin gamla kärlek till kanalväsendet. Tack vare icke minst honom förmås staten köpa Södertälje kanal, dess ombyggnad beslutas och planeras. En kanalkommission tillsattes med Hansen som ordförande för att uppgöra en plan över samtliga våra viktigare inlandsfarleder.

Samtidigt med utbyggnaden av kraftverken vid Trollhättan fördes frågan om utnyttjande av statens övriga ägande vattenfall framåt. Trollhättestyrelsen gjordes till förvaltningsor-

Sjter fotografier.

gan för dem alla under namn av K. Vattenfallsstyrelsen med Hansen som vattenfallsdirektör samt med säte i Stockholm. Det kom nu fart i arbetet. Nu kom den storartade Porjusaneläggningen, en direkt frukt av Hansens djärva tanke. 1908 kom Hansen i beröring med uppgiften, 1910
Forts. å sid. 669.

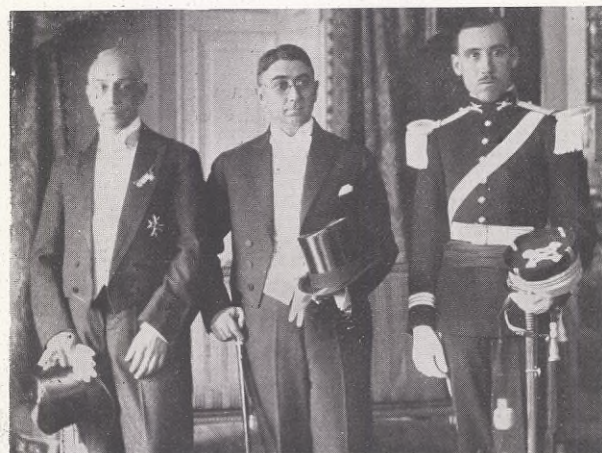
VID PRINSEN O. PRINSESSAN AXELS AV DANMARK YNGSTE SONS DOP i Gentofte kyrka den 6 juli. T. v.: Ankedrottning Lovisa, t. h.: prins Axel med den nydöpte prins Flemming o prinsessa Margaretha med prins Georg.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gtj

Efter fotograf.
GRUPPBILD VID KRONPRINSENS BESÖK: Främst fr. v.: Fil. d:r fru Walfrid Palmgren Munch-Petersen, grevinnan de la Gardie, kronprins Gustaf Adolf, fru Bådth, friherr De Geer och professor Munch-Petersen; ytterst t. v. stä borgmästaren J Bådth - hos vilken gruppen togs efter lunch - samt landshövdingen greve R. de la Gardie, t. v. bakom kronprinsen synes generaldirektör H. Koefoed och grosshandlanden C Tilly. t. h professor F. Bull. I bakgrunden t. h. professor E. Lehman.

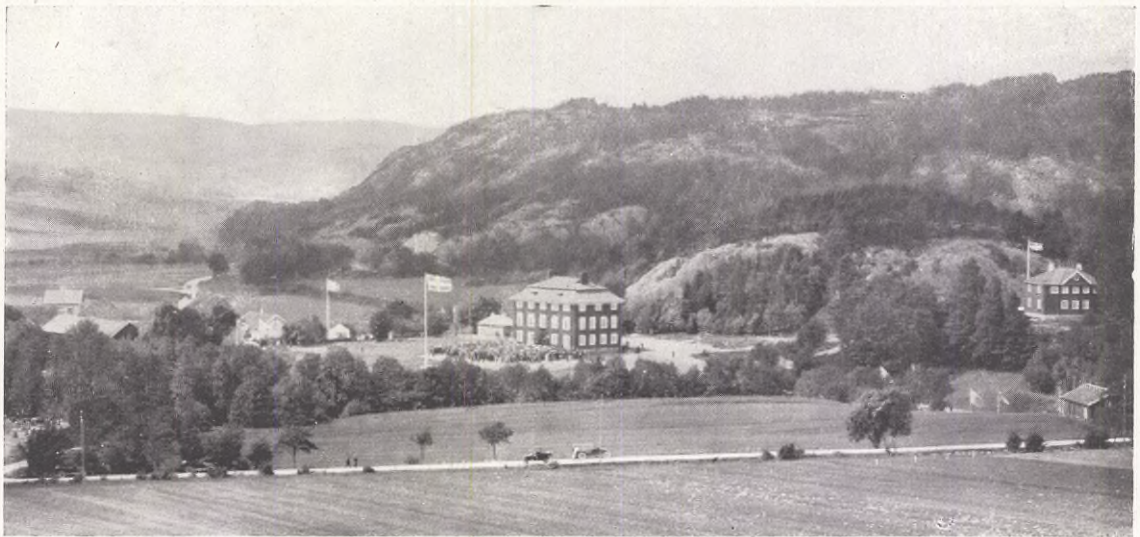
T. v.: MEXIKOS FÖRENTA STATERS NYA BESKICKNING VID SVENSKA HOVET. Ministern, s:nor Julio Madero (i mitten), förste legationssekreteraren senor Mario Alemán y Chavero (t. v.) och militärattachén, överstelöjtnant Francisco J. Aguilar introducerade hos konung F. Osk. Gustaf. Foto. Kahm, S:hlm. Klische: Goss, Gbg.

Föreningen Nordens studievecka i Hälsingborg öppnades den 4 juli med en anslående högtidlighet å stadens rådhus. Studieveckans ordförande, landshövdingen Robert de la Gardie, hälsade de närvarande välkomna, varefter kronprins Gustaf Adolf öppnade veckan med ett välformat och kraftigt tal i den anda, som framför allt bör känneteckna en sådan samman-

komst: den vidsynta förståelsen. De anordnade föredragen utmärkte sig alla för stort sakligt intresse och bland föredragshållarna befunno sig ett stort antal av Nordens främsta kulturbärande personligheter. Fil. d:r fru Walfrid Palmgren Munch-Petersen, som under flera år föreläst vid Köpenhamns universitet och därvid spritt kännedom om svenskt språk och litteratur, gjorde i sitt föredrag intressanta jämförelser mellan de båda närbesläktade språken. Den danskfödde teol. professorn Edv. Lehmann vid Lunds universitet höll ett friskt och medryckande föredrag om Öresund. Från norsk sida deltog bl. a. professor Francis Bull med ett föredrag om Björnsterne Björnson och hans betydelse för Norden.

Foto. Almqvist, Hälsingborg. Klische: Goss, Gbg.
HÄLSINGBORGS RÅDHUS I FESTSKRUD under studieveckan, vilken därstädes hade sitt högkvarter.

DINGLE LANTMANNA- OCH LANTHUSHÅLLSSKOLA INVIGES DEN 1 JULI.

Foto. Sahlberg, Munkedal. Klische: Sjöberg, Gbg.
Text å sid. 668.

Foto. Kurnell, Gbg. Klische: Gata, Gbg.
TILL "AUGUST ABRAHAMSONS STIFTELSES" Å NÄÄS 50-ÅRS-JUBILEUM. Nääs slott.

Den sedan flera decennier så välkända och populära *Näas-stiftelsens 50-årsjubileum* högtidlighölls med en enkel och anslående fest onsdagen den 12 juli. Den verkliga 50-årsdagen inföll dock redan den 30 juni, emedan denna dag år 1872 den lilla landsbygdsskola invigdes, som sedan utvecklats till den världsbekanta lärarutbildningsanstalten på Nääs. Dess stiftare var som bekant den rike göteborgske affärsmannen Aug. Abrahamson, som klarsynt insåg slöjdens och handarbetets bety-

delse och som därför upprättade den nyssnämnda skolan och där insatte sin systerson, Otto Salomon, som lärare och ledare. Numera är Nääs' god; och skola genom testamente av Abrahamson statsegendom.

T. h.: SVENSKA MOSSKULTURFÖRENINGEN utdelar sina första silvermedaljer ur "von Feilitzens minnesfond". Två av de tre medaljörerna J. Larsson, Jämtlands Siksås (t. v) och J. Fenander, Åsreda.
oto. Holmqvist, Jönköping. Text å sid. 668. Klische: Sjöberg, Gbg.

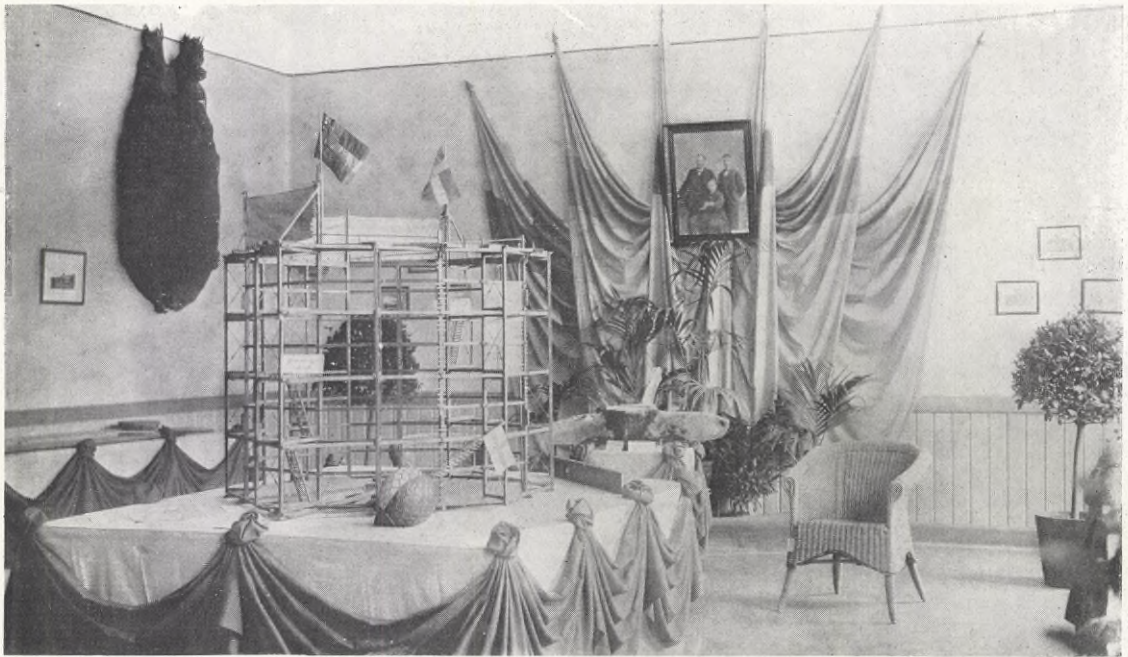

Foto. Thorsén, Göteborg.

Kliché: Göts Ritbyrå & Klichéanstalt, Grö-
DEN Å SVENSKA MÄSSAN AV K. SVENSKA AEROKLUBBEN I GÖTEBORG ANORDNADE ANDRÉE-UTSTÄLLNINGEN I an-
slutning till 25-årsminnet av S. A. Andrées och följeslagares ballonguppstigning från Spetsbergen.

BILDER FRÅN UT-
STÄLLNINGEN I
TOKIO.

Nederst: Vy över utställ-
ningen.

Däröfver: Utländska av-
delningen, i vilken två
svenska firmor, Gadellus
& Co. Limited, och J.
A. Kjellberg & Söns, Li-
mited, i Tokio deltaga
som utställare av sv-
ska industrialster och
därmed gjort en bety-
dande succés.

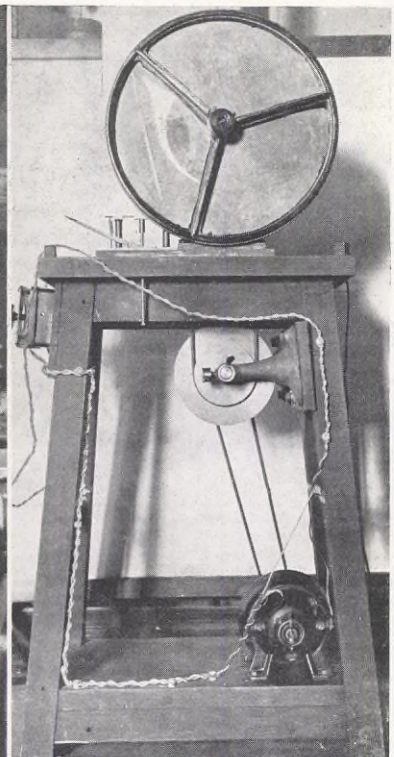
En intressant An-
dréeutställning var
i år anordnad i sam-
band med Svenska
Mässan i Göteborg.
Nu då planerna att
medelst flygning nå
Nordpolen, uppleva

Forts å sid 669.

Efter Jockum Jönsson.

Kliché: Göts Ritbyrå & Klichéanstalt, Öbg

DET NYINRÄTTADE FOTOGRAFISKA LABORORIET VID STOCKHOLMS HÖGSKOLA. T. v Interior med laboratoriets grundläggare och ledare, docenten Arvid Odencrants (*) granskande arbetsresultat. T. h. Apparat för framställning av olika belysningsskalor, konstruerad av docent Odencrants, den enda i sitt slag och i bruk på laboratoriet. — Efter fotografier. — Klisché: Sjöberg, Gbg.

Den vetenskapliga fotografien har här i landet först på senare år vunnit större beaktande. Och helt nyligen har också vetenskapen i fråga upptagits som läroämne vid Tekniska högskolan,

där en docentur i ämnet upprättats och till vars förste innehavare utsetts den bekante hovfotografen John Hertzberg. Sedan några månader tillbaka ha vi nu också ett efter fullt vetenskapliga principer upprättat fotografiskt laboratorium uteslutande för forskningsändamål vid Stockholms högskola. Dess skapare är docenten i vetenskaplig fotografi vid samma högskola, Arvid Odencrants, som har bakom sig ett mångårigt målmedvetet arbete, i många avseenden av banbrytande betydelse för den vetenskapliga fotografien i vårt land. Det var på hösten 1909 docent Odencrants kallades till sin befattning vid Stockholms högskola efter att dessförinnan ha varit sysselsatt med att vid Barnängens tekniska fabrik upprätta ett

Forts å sid. 669.

Hovfoto. Tor Lindhe, Trollhättan. Klisché Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg
 PARK MED LOKOMOTIV FÖR RYSSLAND VID NYDQVIST & HOLMS VERKSTÄDER I TROLLHÄTTAN i tårten på transport.

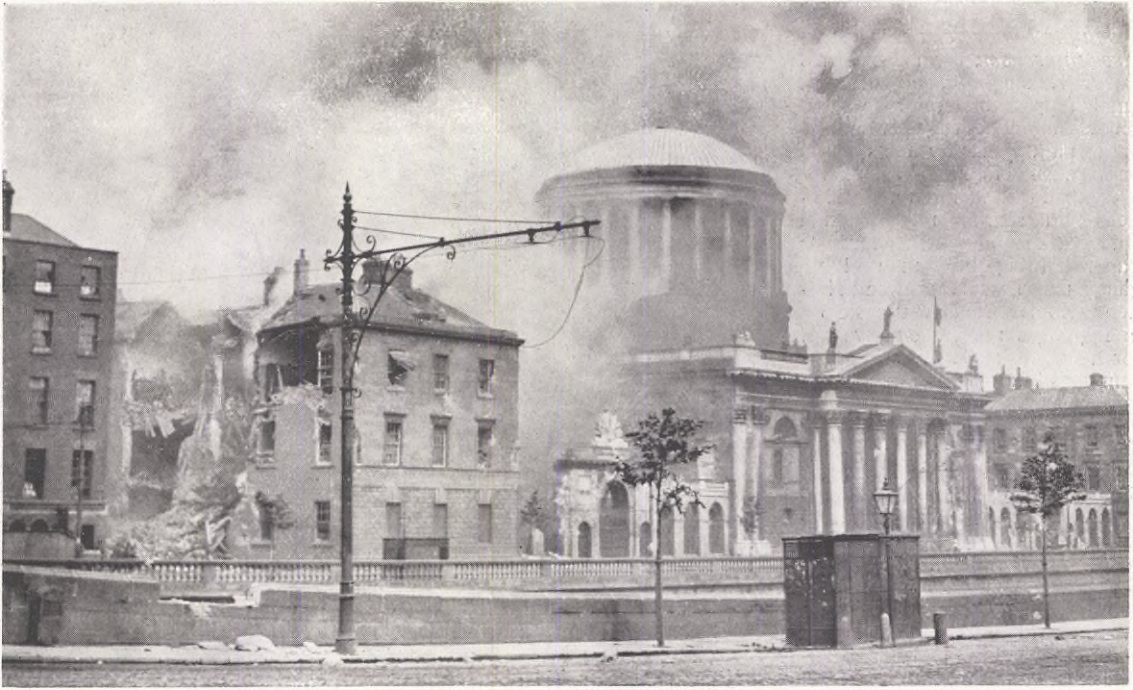

Fotos. 1 docent Th. Fries; 2—5 professor Robert Fries.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Udg.

BILDER FRÅN UGANDA, 1 och 4. OCH FRÅN KENYA-KOLONIEN (f. d. Brittiska Ostafrika) 2, 3, 5 och 6. 1. Rippon-fallet. Vid Nilens utflöde ur Victoriasjön. Prof. Robert och Fru Nanna Fries. 2. Lobelia, pelarformad, från Kenya-berget. Personen är Docenten Thore Fries. 3. Lobelia på Kenya-bergets fjällhed. 4. Kigelia-träd (levekorvträdet); frukterna likna korvar, 3—4 dcm. långa. 5. Urskog på Kenya-berget med en vildväxande bananart. 6. Kameleont. Något över 3 dcm. lång. Kenya-berget.

Text å sid. 669.

THE FOUR COURTS I DUBLIN I BRAND. Efter en foto tagen omedelbart efter den svåra explosion, som till större delen ödelade den stolta byggnaden med dess oersättliga arkiv. Vi hänvisa till närmast föregående nummer, där striderna mellan fristats-trupperna och rebelerna i The Four Courts närmare skildras. Efter fotografi. Klische: Aug. Sjöbergs Anstalts, Gbg

Vådiga demonstrationer ha under den senaste veckan ägt rum flerstädes i Tyskland. Demonstrationerna ifråga äro närmast företagna för att visa arbetarnas lojalitet mot republiken och deras gillande av den lag av synnerligen vittgående konsekvenser till republikens skydd, som riksregeringen utfärdat med anledning av de reaktionära sammanslutningarnes hänsynslösa verksamhet, icke minst det genom dem anstiftade mordet på utrikesministern Rathenau. Städerna Magdeburg, Dortmund, Singen, Zwickau ha

alla varit skådeplatsen för blodiga sammanstötningar, varvid flera personer dödats. I Berlin fingo demonstrationerna den 4 juli ett lugnare förlopp. Mer än en halv million människor anslö sig till demonstrationståget, vilket under republikens svar-röd-gula fanor och talrika med inskriptioner försedda plakat från Kaiser Wilhelms Gedächtnis-Kirche tog vägen genom Kurfürstendamm ut till Halensee, där upplösningen ägde rum. Allt arbete var nedlagt och staden företedde en bild av fullkomlig söndagsvila.

Efter fotografi. Klische: Götz Bildverlag & Klischeeanstalt, Gbg
JÄTTEDEMONSTRATION I BERLIN DEN 4 JULI med anledning av mordet å utrikesminister Rathenau. En halv million människor tåga med fanainskriptioner, men lysta, genom Berlins gator från Kejsar Wilhelms minneskyrka. Inga tal höllos och allt fortgick i god ordning till dess tåget upplöstes.

Den första nordiska eldbegängelsekonferensen öppnades den 8 juli i Hälsingborg, dit ett stort antal representanter för de skandinaviska eldbegängelseföreningarna på inbjudan av den svenska och danska föreningen samlats. I samband med föreningen Nordens vid samma tid pågående studievecka hade även anordnats en utställning belysande eldbegängelsens framåtskridande i Norden. Konferensens viktigaste överläggningsämne var en blivande, för de nordiska länderna gemensam lagstiftning i hithörande frågor.

Till bild å sid. 670.

Som gåva av Föreningen för Stockholms prydande med konstverk har nya Stadshuset fått mottaga ett synnerligen vackert arbete, en skulptur "Flicka" av Tore Strindberg. Den vackra statyn, som är cirka en meter hög och gjuten i brons, bär på sockeln inskriften: "Skänkt till Stockholms stadshus av Föreningen för Stockholms prydande med konstverk, till minne av dess stiftare Axel Lilja". Det har ännu icke bestämts var inom stadshuset gåvan skall komma att placeras.

Till bild å sid. 670.

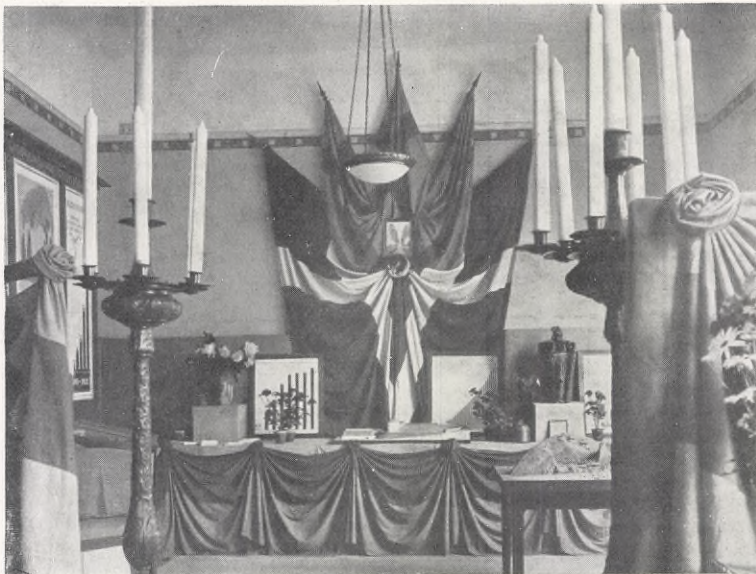
En av Finlands mest bekanta kvinnor, friherrinnan Matilda Wrede, har under de sista veckorna varit på besök i Sverige, där hon deltagit i Fria kristliga studentföreningens 10-årsjubileum på Sjöviks folkhögskola samt i samma studentförenings sammarmöte för gymnasister vid Smålands-Taberg. Hennes av varm religiositet burna tal och hennes skildringar från fångelsernas värld ha väckt stor uppmärksamhet.

Född den 8 mars 1864 och dotter till guvernören över Vasa län, friherre Carl Gustaf Wrede och Eleonora Wrede, född Glansenstjerna, blev Matilda Wrede tidigt moderlös. Vid 19 års ålder genomgick hon en religiös kris och fick omedelbart därefter sin livsuppgift klar för sig: att resa omkring i Finlands fångelser för att söka rädda, uppmuntra och hjälpa de olyckliga inom fångelsemurarna. I trettio år eller till 1913 höll hon på härmed, och fullkomligt enastående är det förtroende och den kärlek, som hon härunder tillvunnit sig från fångarnas sida. Hon har blivit en mor för Finlands fångar. År 1913 försvårades emellertid hennes verksamhet i hög grad genom en del myndigheters ingripande, varför hon sedan dess koncentrerat sig på att hjälpa till rätta frigivna fångar och bistå deras familjer.

I en bok "Fångarnas vän" skildrar Evy Fogelberg en mängd gripande episoder ur fröken Wredes händelserika liv.

Till bild å sid. 670.

I många norska städer är man nu i färd med att uppsätta minnestavlor eller resa monument över krigsförlista sjömän. Vår bild visar en sådan minnestavla, som nu skall gjutas i brons och uppsättas i Tönsberg. Hur stora förluster av människoliv, som även de neutrala makterna fingo vidkännas under kriget belyses därav, att endast i Tönsberg, som icke räknar mer än c:a 12,000 invånare, 57 sjömän fingo sätta livet till under krigsårens farliga färder. Den

Efter fotografen

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

FÖRSTA NORDISKA ELDBEGÄNGELSEKONFERENSEN I HÄLSINGBORG med utställning.

originella minnestavlan, som mäter mer än 2 meter i längd och nära 2 meter i höjd, har utförts av en av stadens egna söner, den för någon tid sedan från utlandet hemkomne bildhuggaren Carl E. Paulsen.

Till bild å sid. 663.

Svenska Mosskulturföreningens mosskurs öppnades nyligen i Jönköping med tal av föreningens ordförande, landshövding de Geer, varefter årets medaljer och premier utdelades. Föreningens både praktiska och vackra syftemål är att göra ofrukbara marker fruktbarande, särskilt då moss- och myrmarkerna, som i vårt land upptaga en så stor areal. Det är därför glädjande att se förstärkelsen för detta goda syfte spridas och arbetet taga fart. Då föreningens medaljer och premier i år för första gången utdelades var det också trägna odlare från de mest skilda delar av landet, som förvärvade dessa äretecken. Silvermedaljen jämte diplom tillerkändes sålunda Jöns Larsson, Jämtlands Sikås, O. Karelius, Lima (Dalarna) och John Fenander, Åsheda (Småland), varjämte ett flertal odlare tillerkändes premier.

Till bild å sid. 663.

Dingle nya lantmanna- och lanthushållsskola invigdes den 1 juli, då Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskskaps årsmöte ägde rum. Landshövding v. Sydow öppnade mötet och gav därvid en god överblick av jordbrukets och kreatursskötselns ställning inom länet. Särskilt framhölls — vilket även borde uppmärksammas över hela landet — betydelsen av att man inom socknarna eller på annat sätt sammanhörande trakter enades om en bokskapsras. Nu råder ofta en stor splittring i detta fall, där i stället enighet och samarbete skulle giva betydligt mera lättvunna och goda resultat. Vid den något senare följande invigningen av lanthushållsskolan lämnade skolans föreståndare, rektor Ernest, en intressant redogörelse för lantbruksundervisningens historia i vårt land. Landshövding v. Sydow manade i invignings-talet länets ungdom att väl begagna sig av de möjligheter, som där komme att bjudas att med ökade kunskaper också öka jordbrukets utbyte.

F. VILH. HANSEN. Forts. fr. sid. 661.

voro arbetena i gång. Följande år utverkades av riksdagen anslag till utbyggande av Älvkarleby efter en sinnrik uppgörelse med den enskilde vattenrättsdelägaren, som gjorde att den pågående rättegångens utgång ej behövde avvaktas. Den nationalekonomiska vinsten av att dessa tre stora kraftverk voro färdiga före den stora stenkolsknappheten 1917—18 har redan mer än täckt de därför gjorda utläggerna.

Men härvid har Hansen icke stannat. Nya byggnadsverk ha sedan dess angräpits. Bygdeelektrifieringen har igångsatts och organiserats. Den betydelsefulla vattendragsregleringen och "clearingen" av vattenkraftsenergien har påbörjats. Men härom blir rätta tiden att tala, då 70-årsdagen skall firas.

Till bild å sid. 666.

En ovanligt intressant vetenskaplig expedition har företagits av föreståndaren för Bergianska trädgården i Stockholm, professor Robert Fries och hans broder, docenten Thore Fries i Uppsala, vilka i slutet av oktober månad i fjol begåvo sig på en botanisk forskningsresa till Brittiska Ostafrika och nyss hemkommit därifrån. Under senare delen av resan och hemfärden räknade expeditionen dessutom som medlem professorskan Nanna Fries, vilken rest sin man till mötes på den långa färden. Själva resan blev också betydligt besvärligare än som beräknats, på nedresan måste man sålunda runda Godahoppssudden och på återfärden taga en omväg över Indien, där man efter fjorton dagars väntan i Bombay äntligen vann båtlägenhet till Marseille.

Resultatet av resan synes emellertid ha fullt ut uppvägt besvärligheterna. De bergsområden, som utforskats äro Mount Kenya, ekvatorialfjället med glaciärer i skyn samt den av botanister förut nästan fullkomligt utforskade Aberdarekedian. Över huvud taget kunna om dessa områden sägas, att deras botaniska skatter och hemligheter iörut lämnats så gott som fullkomligt orörda, medan deras etnografiska och zoologiska spörsmål så mycket mera ingående dryftats.

Resultatet av de båda svenska vetenskapsmännens resa föreligger nu emellertid i en samling — redan på väg hem — på flera tusen olika växtarter, mest fanerogamer. Under de nära fem månader fältarbetena pågingo utgjorde även utom själva materialsamlandet de växtgeografiska förhållandena en ledande arbetsuppgift för att icke tala om den storartade samling fotografier, som hemförts och varav de i dag i H. 8 D. återgivna utgöra ett vackert prov. Enbart pressningen av alla de insamlade växterna, vilken måste utföras av botanisterna egenhändigt och icke kunde anförtros de infödda medhjälparne, var ett oerhört krävande arbete.

Givetvis ha en mängd intressanta vetenskapliga rön gjorts, vilkas betydelse ytterligare torde framträda vid samlingarnes vetenskapliga bearbetning. En mängd svenska växtarter ha sålunda återfunnits i den ostafrikanska alpfioran och det för övrigt karaktärgivande åt därvarande vegetation är de väldiga lobeliorna med ändå till sju meter höga blomspiror samt trädartad Senecio.

Professor Fries har i och med denna expedition firat sitt tjuguarjubileum som exotisk floraforskare. Hans första expedition, som gällde Sydamerika, företogs nämligen 1902. En andra expedition, denna gång till Centralafrika, gjordes jämt tio år senare eller år 1912.

FOTOGRAFISKT LABORATORIUM. Forts. fr. sid. 665.

fotografiskt laboratorium till de vetenskapliga undersökningar, som voro nödvändiga i samband med utexperimenterande av nya fotografiska materialier. Han lyckades också åstadkomma ett litet laboratorium, som stod på höjdpunkten av vad som i den

vägen nu kan åstadkommas här i landet och som när Barnängen på grund av den skarpa tyska konkurrensen måste uppge planerna på att nu grunda en inhemsk industri av fotografiska materialier, inköptes av Stockholms högskolas fysiska institution. Därmed var åtminstone en av våra högskolor försedd med ett speciellt för vetenskaplig fotografering avsett laboratorium. Ännu så länge av rätt blygsamma proportioner är det tillsvidare inrymt i ett par trånga rum och de utmärkta och fulländade precisionsapparater, som det dock försetts med ha bit för bit byggts upp av docent Odencrants personligen och hans biträden samt institutionens mekaniker.

Flera av de instrument, som här åstadkommits, äro fullkomliga nyskapelser, vilka säkerligen i den vetenskapliga fotografiens tjänst komma att bli av stor betydelse. Det nya laboratoriet har också av allt att döma tilldragit sig stort intresse inom vår vetenskapliga värld. Docent Odencrants har samlat omkring sig en liten skara lärjungar, som med livligaste intresse följa hans föreläsningar och experiment. Det är att hoppas att den nya institutionen, vars framtid emellertid ekonomiskt sett är tämligen obestämmd, skall finna gynnare som möjliggöra dess fortsatta verksamhet. En hel del fotografiska och andra firmor, som insett betydelsen av ett laboratorium sådant som detta ha redan vid flera tillfällen visat en vacker offervillighet och trätt hjälpsamt emellan.

I dagarne beger sig docent Odencrants på en synnerligen märklig expedition, nämligen för att på fotografisk väg kartlägga Kebnekajse.

Det kan i detta samband nämnas, att Tekniska högskolans fotografiska laboratorium, där docent John Hertzberg utfört och alltjämt utför ett synnerligen förtjänstfullt arbete, från att förut varit så gott som uteslutande avsett för praktiskt arbete, nu är ifrågasatt att utvidgas även för forskningsarbeten.

ANDRÉE-UTSTÄLLNINGEN. Forts. fr. sid. 664.

en sannskyldig renässans, har minnet av det första djärva försöket någonting särskilt fängslande. Det var i dagarne, den 11 juli, jämt 25 år sedan Andrées ballong lyfte för sin långa och farliga färd. På utställningen ses bl. a. också den släplina, som utgjorde ett led i en av Andrée själv uppfunnen manövreringsapparat, som vilken strax efter star:en lossnade, vidare modell till såväl ballongen som ballonghuset, en boj för meddelanden samt en rik samling tidningsklipp, i vilka man tydligt ser återspeglas det intresse och senare, den oro, med vilken färden följdes tills slutligen vid vissheten om expeditionens förolyckande gavs uttryck för: hela nationens deltagande i de tre färdmännens öde. — I övrigt ha vi nödgats avstå från Mäss-bilder, dels till följe brist på utrymme och dels och främst emedan sådana bleve fullkomligt desamma som vi flera föregående år återgivit. Vi vilja emellertid här konstatera, att Svenska Mässan i Göteborg varit en stor framgång.

Till bild å sid. 674.

Årets svenska Derbylopp på Jägersrobanan vid Malmö resulterade i en dansk seger, i det att den ende startande hästen i utländsk ägo, greve A. Moltkes Ministervælde hemförde första priset, 10,000 kr. Denna löpning, i och för sig årets förnämsta, hade motsetts med så mycket större intresse som den svenska häst, godsägare C. Kuylenstiernas Billingsgate, vilken för någon tid sedan med lätthet slog Ministervælde vid det danska Derbyloppet, skulle deltaga även i detta lopp. Den slutliga striden kom även att stå mellan dessa båda, men Ministervælde, nu i betydligt bättre kondition än vid danska Derbyt, vann en vacker seger, trots Billingsgates lätta och spänstiga galopp.

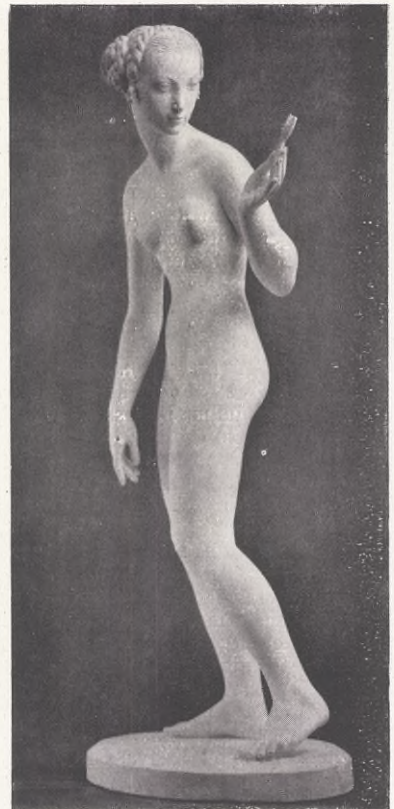
Även dagens övriga löpningar voro intressanta, men stördes något av ett par kullridningar.

Efter fotografi
"PRINSESSAN", tillhörande Christian Erikssons S:t Göransgrupp för Stockholms nya Stadshus.

Även "Prinsessan" tillhörande Christian Erikssons S:t Göransgrupp, vilken skall pryda Stockholms nya stadshus och var iv huvuddelen, Riddaren och draken, förut avbildad i Hvar 8 Dag (nr 37), redan blivit uppsatt på sin plats i ögt uppe på östra tornväggen, är nu färdiggjuten i brons på

Herman Bergmans konstgjuteri och håller för närvarande på att uppsättas något åt sidan under S:t Göransgruppen. Platsen har valts med synnerlig omsorg så att man vid uppgående i tornet även därifrån kan se "Prinsessan". Sedd från markens nivå framträder skulpturen liksom inramad i en tempelnisch. Den sålunda nu fullständiga gruppen ingår som ett betydande led i Stadshusets konstnärliga utsmückning och man är nu i tillfälle att konstatera hur utmärkt det gamla medeltidsmotivet ansluter sig till och höjer den moderna byggnadens stil.

Efter fotografi
"FLICKA", STATY I BRONS AV TORE STRINDBERG. Gåva till Stockholms Stadshus av Föreningen för Stockholms prydande med konstverk till minne av dess stiftare hovintendenten Axel Lilja.
Text. å sid. 668.

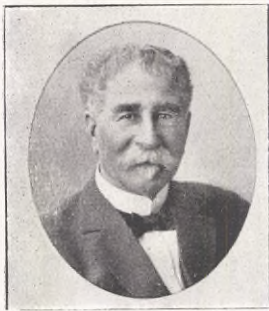
FRÖKEN MATHILDA WREDE, en finsk filantrop, som ägnat 30 år åt barmhärtighetsverk bland finska fångar under fångsetiden och, sedan detta blivit henne förvägrat av myndigheterna, bland deras familjer. — År f. n. på besök i Sverige. Text s. 668. Klisché: Gots, Öb.

Bliv medarbetare
i HVAR 8 DAG

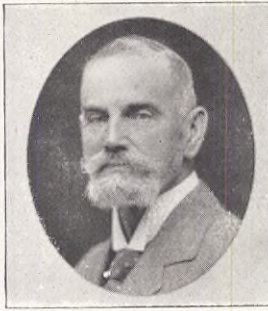

Efter fotografi

MINNESTAVLA ÖVER 1914—18 KRIGSFÖRLISTA SJÖMÄN FRÅN TÖNSBERG, Klisché: Gots Ritbyrå & Klischéanstalt, Öb.
Text å sid. 668.

P. H. HENRIQUES.
F. d. Professor. — Stockholm.
70 år 1 juli.*

E. A. R. LILLIENAU.
Assuransdirektör. — Göteborg.
60 år 16 juli.*

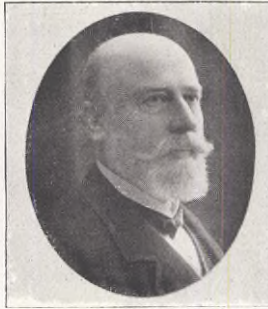
A. E. KULLBERG.
Prakt. läkare. — Göteborg.
60 år 3 juli.*

F. H. LAMM.
Professor. — Göteborg.
50 år 14 juli.*

A. R. HJORTHÉN.
Rådman. — Linköping.
70 år 1 juli.*

O. MATTSSON.
F. d. Bankdirektör. — Trelle-
borg. — 70 år 7 juli.

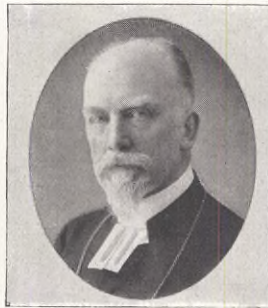
H. TIDBECK.
Fabriksör. — Stockholm.
50 år 28 juni.

S. LARSSON.
Handlande - F. d. komv.-man.
Tungelsta. — 50 år 30 juli

C. G. AHLBÖRN.
Överste. — Stockholm.
65 år 18 juli.*

E. F. LÖNEGREN.
Biskop. — Härnösand.
60 år 15 juli.*

H. B. HAMMAR.
Kontr.-prost. — kyrkoherde. —
Ängelholm. — 60 år 14 juli.*

J. J. E. SWEDENBORG.
Major. — verkställighetsör. —
Göteborg. — 60 år 3 juli.

J. E. LARSSON.
Provinsialläkare. — Jönköping
60 år 12 juli.*

C. R. M. HAMMARSTRAND.
Länsveterinär. — Växiö.
60 år 5 juli.*

C. D. L. CARLSSON.
Apotekare. — Hälsingborg.
60 år 13 juli.*

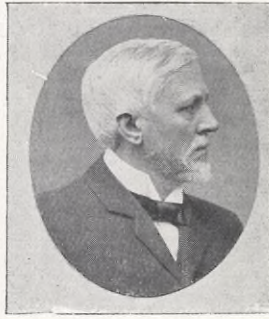
P. J. SON BERG.
Länsveterinär. — Härnösand.
50 år 9 juli.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

* Data å sidan 673.

C. A. GRÖNWALL †.
Fabrikör. — Ystad.
F. 1832. † 1 juni.*

A. ANDRÉEN †.
F. d. Bankdirektör. — Göte-
borg. — F. 1837. † 3 juli.*

S. C. P. LAGERBERG †.
Kammarherre. — Göteborg.
F. 1859. † 6 juli.*

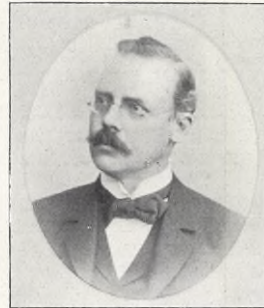
G. A. FLOBORJ †.
Direktör. — Hälsingborg.
F. 1860. † 29 juni.*

A. W. KARLSSON †.
F. d. Rektor. — Eskilstuna.
F. 1837. † 29 juni.*

E. WIDFOND †.
Tandläkare. — Stockholm.
F. 1848. † 23 juni.*

B. NYCANDER †.
Stadskamrerare. — Uppsala.
F. 1856. † 23 juni.*

J. L. VON LEESEN †.
Godsägare. — Norrköping.
F. 1863. † 27 juni.*

J. JACOBSSON †.
Grosshandlare. — Ramösa.
F. 1854. † 29 juni.*

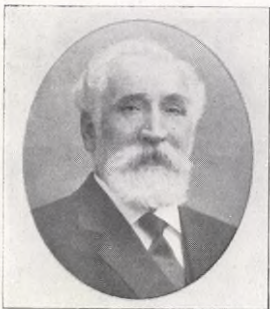
F. ANDERSON †.
Fabrikör. — Stockholm.
F. 1857. † 27 juni.*

C. G. FISCHER †.
Direktör. — Göteborg.
F. 1865. † 28 juni.*

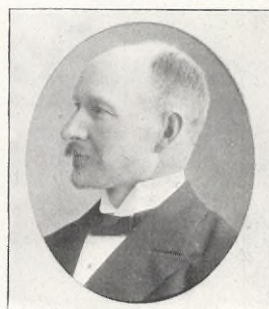
G. E. REUTER †.
Direktör. — Kvedesta.
F. 1868. † 4 juli.*

P. A. SJÖGREN †.
Fabrikör. — Stockholm
F. 1857. † 28 juni.*

A. WICKMAN †.
Fabrikör. — Göteborg.
F. 1865. † 16 juni.*

E. A. HOLM †.
Öververkmästare — Simris-
hamn. — F. 1866. † 20 juni.*

N. HAGLUND †.
Pianofabrikör. — Malmö.
F. 1869. † 26 juni.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbr

* Data å nästa sida.

Enn misstag som icke inträffat någon gång under tidskrifterns snart 23-åriga tillvaro, kom till synes i det närmast föregående numret, i det att två rader med vardera fyra porträtt — varje rad är en hel kliché — förbyttes vid klichéernas inläggning i tryckformerna, alltså icke något som helst misstag från redaktionens sida, därför allt lämnats i god ordning.

Vi beklaga det skedd och återgåva i detta nummer de två ifrågakvarnaden raderna om vardera fyra porträtt och försedda med vederbörliga namn och data. Dessa två rader återfinnas nedest på sid. 671 och 672.

PONTUS HENRIQUES. Stud. v. Polytech. i Zürich 71—72. Tekn. högsk. 73—74. Ing. i Sachs. statistiskt sistn. år. Lekt. i byggkonst v. Norrköping. Tekn. elem.-skola 77, överlär. i geom. konstrukt-lära v. Tekn. skolan i Stockh. 84—81, lekt. v. Tekn. högsk. 85, lär. i perspektiv v. Konstakad. 86, v. prof. där 10, prof. v. Tekn. högsk. i beskriv. geom. 11—17. Utg. flera läroböcker.

AUGUST LILLIENAU. Stud. 80, utg. fr. Schartaus hand.-inst. i Stockh. 81, anst. a. hand.-kontor där och i utl. samt i Sv. angf.-assur.-föret. i Göteborg. 80. Verkst. dir. i Sjöförsäkr.-a.-b. Öresund i Malmö 90—95, i Försäkr.-a.-b. Ocean i Göteborg 94—12, styr.-led. 94—19, ordf. 13—19, led. av styr.na i Brand- o. livförsäkr.-a.-b. Svea 08—13, Aterförsäkr.-a.-b. Union 94—20, Amphion 15—19, Angf.-a.-bolagen Thule 06—16, Svithöhd 13—16, Svenska Lloyd 12—16, led. av styr. i Lindholmens verkst.-a.-b. o. Motala verkst.-a.-b., ordf. i styr. f. Bank-a.-b. Sv. Sveriges avd.-kontor 15—19. Inneh. av Haveribrån, Göteborg, sdn 19. Led. av riksd. F. K. 18—19.

AUGUST KULLBERG. Stud. 80, fil. kand. 84, med. kand. 92, med. lic. 97, sdn 98 prakt. läk. i Göteborg. (Spec. ögonsjukd.), sdn 15 förestånd. för Göteborg. stads po.kliniker.

FREDRIK LAMM. Avg. ex. fr. Chalmers tekn. läroanst. 91, fr. Polytech. i Zürich 93. Lär. i elektrotekn. v. Chalm. inst. 97, lektor 1900, prof. sdn 11; förestånd. i elektr. avd. av inst. materialprov.-anst. 97. Tarifför. Insp. f. elektr. anlägg. sdn 98. Inneh. av elektrotekn. konsult.-byrå sdn 97. Led. av styr. i Göteborg. spårvägar sdn 1900, led. av förstarådet spårvägsstyr., led. av styr. i Göteborg. stads gas- o. elektr. verk 98, v. ordf. sdn 17. Led. av styr.na i a.-b. Göteborg. konserthus sdn 04, a.-b. Stora teatern sdn 17.

ARON HJORTHÉN. Drev handelsrör. i Linköping 80—94. Under ett antal år led. av stadsfullm. o. drätselk. tills han 03 valdes t. rådmän. Har under en lång följd av år varit en av stadens verksamaste o. mest framstående komm.-män. Led. av fattigv.-styr., ordf. 25 år, tax.-nmd. 30 år, däfvar 4 som ordf., vattenverksstyr. många år t. 20; branchchef under 28 år, arbetslöshetsnmd. 3 år, pens.-nmd. ordf. sdn 14, omb. f. Ståd. allm. brandskotsbol. sdn 89; tilldelad dess guldmedalj. Led. av sparv. styr. 30 år samt Sv. hand.-bankens avd.-kont. styr. sdn 05. Förestånd. f. auktionskamm.

KARL GUSTAF AHLBORN. Ujtn. v. Svea art.-reg. 80, kapt. v. Vaxh. art.-kår 93, major v. Kustart. 01, överste o. chef f. Karlskr. kust.-art.-reg. 07—14. Led. av art.-komm. 1900, tygmäst. i Vaxholms fästn. 96—01, chef f. Kustart. skjutskola 06—08. Stadsfullm. i Vaxholm 98—02, i Karlskr. 08—12.

ERNST LÖNEGREN. Stud. 81, prästv. 87, pastor o. förest. v. Sv. Diakonissanst. å Ersta 98. Tjgör. e. o. hovpred. 06. Biskop ö. Härnösands st. o. kyrkoh. i Härnösand sdn 09, frånfr. pastoratet 13. Teol. dr. 17. Komm. m. st. k. N. O. Biografi o. hetsid.-portr. årg. XVIII:6.

HANS BIRGER HAMMAR. Stud. 80, prästv. 80, kyrkoh. i Ängelholms o. Munka Ljungby förs. sdn 93, kontr.-prost i N. Asbo kontr. sdn 04. Fång- o. lasar.-pred. Insp. v. l. allm. lärov. ordf. i styr. f. folkskolan. i Kassa-d. i v. Reiserska stift. Ordf. i Nord. bibelfören., v. ordf. i Lutherska kyrkoförb. Ordf. i kyrko- o. skolorat t. 21. Utg. rel. skrifter. Sekr. i Evang. fosten.-stift. 86—93. Utsett d. v. preses v. nästa prästmöte i Lund.

JOHAN LARSSON. Stud. 81, med. lic. 90, ex. prov.-läk. i Åmnebergens distr. 90—01, prov.-läk. i Hammenhög distr. 01—05, i Svenlunda distr. 05—13, i Jönköp. distr. sdn 14. Äg. egend. Breddared m. Nykyrka sag i Skarab. l. o. har därst. anlagt Mullsjö fiskodling 12—14. Led. av Jönk. l. hushälln.-sällsk. fiskeristyr. sdn 15.

MELCHER HÄMMARSTRAND. Veter.-ex. 86, distr.-veter. i Orust—Tjörns distr. 87—95, i Alvesta distr. 96—05; länsveter. i Övre Dalarnes distr. 05—06, i Växjö distr. sdn sistn. år. Led. av hälsöv.-nmd o. av länets häst-avelskommitté. Led. av styr. f. Växjö djursjukvårdsfören.

CARL CARLSON. Apot.-ex. 86, förestånd. f. medik.-förrådet i Skinnskatteberg 90—05, inneh. av apot. i Hvetlanda 05, av apot. Kärnan i Hålsingborg sdn 19. På sin tid led., v. ordf. o. ordf. i komm.-nmd. i Skinnskatteberg, ordf. i tax.-, val- o. pens.-nmdr. samt led. av komm.-fullm. o. komm.-nmd. i Hvetlanda.

PER BERGH. Veter.-ex. 1900, distr.-veter. i Hede 01—04, besiktn.-veter. v. Malmö stads o. Göteborgs offentl. slakthus 05, distr.-veter. i Kalix 06—09, i Boden 10—17 o. tje.-samtid. v. Bodens trupper 10—14; länsveter. i Ångermanl. 0. karantänns- o. exportbesiktn.-veter. i Härnösand s. a. V. ordf. i Bodens hälsöv.-nmd 11—17.

AUGUST (GUSTEN) GRÖNWALL †. Intr. 59 i faderns affär. C. A. Grönwall i Ystad, grund. av dennes farfar Peter Troed G. 1761; deläg. 54, ensam inneh. 62. En av stift. av Ljunits o. Herrestads sparb., led. av stadsfullm. alltsedan dess införande 64—78.

ANDERS ANDREÉN †. Gen.-mg. Göteborg. hand.-inst. o. vann anställd. å handelskontor i Göteborg o. senare i Skottland samt inträdde 66 i Skand. kredit-a.-b. tjänst, blev andre verkst. dir. 77, led. av styrelsen 93—17, förste verkst. dir. å kont. i Göteborg 1900—10.

ALFRED FLOBORG †. Genomg. Göteborgs hand.-inst. o. prakt. å handkontor i Göteborg. utomlands. Anställdes 85 v. superfosfatindustrin i Hålsingborg, blev kontorschef v. Skånska superfosfat o. Svåversyre a.-b. samt senare v. verkst. direktör, slutligen 05 verkst. dir. i Skån. superför. försäljnings a.-b., senare Svenska superför.-sällsn.-a.-b. På sin tid led. av järnvägsrådet i Hålsingborg, av komm. f. inköp av konstverk t. stadens museum.

AXEL KARLSSON †. Avg. fr. Teknolog. inst. 60, lär. v. tekn. skolan i Eskilstuna 60—02, rektor där 77—02, lär. v. elem.-skolan 65—72, syssloman v. lasaret 71—01. Förestånd. f. Eskilst. gasv. 75—85. Jourhav. dir. v. Södermil. e. banks avd.-kont. 78—08. Stadsfullm. 67—94, landstingsm. 92—08.

ELIAS WIDFOND †. Tandläk.-ex. 78, prakt. tandläk. i Karlstad 78—82, i Stockholm sdn sistn. år.

BERNTE NYCANDER †. Stud. 76, efter akad. stud. i Uppsala drätselb. där 88, stads-kamrer 93. På sin tid andre kurator i Gottl. nat. o. senare dess hed.-led. samt stud.-kårens skattmäst.

JAMES VON LEESEN †. Efter avslutade elem.-skole studier o. utbildn. v. lantbr.-skola i Engl. övertog han i arv egend. Krusenhof o. Nylund i Östergöt. vilka han 12 tillförlige sjuklighet försålde t. nuv. riksmarskalen Prinztensköld. Var därefter bosatt i Norrköping — På sin tid en skicklig jordbrukare, ägnade han sig särskilt åt uppfödanen av korthornsdjur o. åt hästavell (spec. ardenner) o. prisbelönades för båda.

Mångårig led. av komm.-nmd. o. st., kyrkoråd, fattigv.-styr., led. av hushälln.-sällsk. Ordf. i von Leseenska o. Lejdrenska lekordena.

J. JACOBSSON †. Grund. efter avslutade elem. och prakt. studier egen havreexportaffär i Klippan 75, bildade 90 en avd. av sitt kontor i Hålsingborg. Redan tidigt ärend. han ett flertal kvarnar o. kom senare att förfoga över ytterligare ett antal stora valskvarnar; ombild. 1900 affären t. a.-b. då bol. jämväl arr. Hålsingb. elektr. valskvarn. Överflytt. 08 affären i Klippan t. Hålsingborg. — Har senare ären varit bosatt i Ramlöska. Led. av Hålsingb. stadsfullm. 13—15. Har donerat 100 000 kr. t. prydanen av Hålsingb. störtorg enl. förslag av prof. Carl Milles.

FRANS ANDERSON †. Deläg. i den år 1786 stift. firman Schubert i Stockholm, dess inneh. sdn 98, dess verkst. dir. v. ombild. 11 t. a.-b. J. C. Schubert & Son, avg. 21. Led. av kyrkoråd, tax.-nmd, Brand. kont. 100 åldsta. Mångårig ordf. i Sv. bleck- o. plåtslag. arbetsgr.-förb. o. i dess lista distr.-styr., led. i Stockh. stads hantv.-fören. 17—21, i yrkesskolorna.

GUSTAF REUTER †. Start. efter avslut. skolestudier o. affärspraktik, kolimportfirman G. E. Reuter i Göteborg. i början av 1900-talet, vilken utvecklades t. en betydande omfattning var till senare kom jämväl redirektörelse. Övergav affärsbanan 18 o. inköpte egend. Gedesta nära Södertälje, där han därefter varit bosatt.

PER AUGUST SJÖGREN †. Inneh. av gas- och vattenledn.-entreprenadfirman P. A. Sjögren i Stockholm. Stadsfullm. 03—13, led. av Borgersk. 50 åldste, av styr.na i f. Stockh. stads sparbank o. brandförsäkr.-kontor, av dir. f. Drottninghuset, Stockh. Sjömanshem, Drott. Victorias Öri.-hem. Prop. Patria.

AXEL HOLM †. Anst. h. a.-b. Ehrnberg & Söns lädesfabr. i Sibirishamm sdn 98, tekn. ledare sdn 14, deläg. sdn 06. Stadsfullm. sdn 05, ordf. i fattigv.-styr. sdn 19, mångårig ordf. i skyttegille o. skyttekrets; kyrkovård, styr.-led. i hantverksfören.

CARL LAGERBERG †.

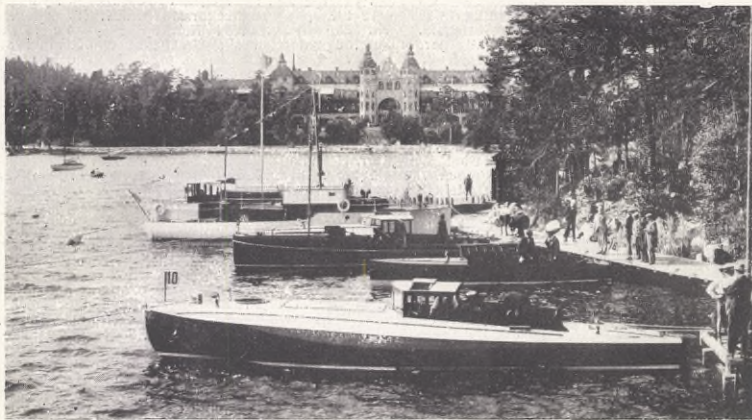
Till porträtt å sid. 672

Den 8 juli avled i Göteborg ombudsmannen vid Göteborgs Museum och intendenten för dess historiska avdelning och myntkabinett, kammarherre Carl Lagerberg vid 63 års ålder. Därmed avslutades ett osedvanligt verksamt liv, vars arbetskraft odelat ägnats åt stadens kulturella intressen. Inom den konstinstitution, vars främste styresman han var under många år, intill dess de respektive avdelningarna utvuxit till en omfattning, som krävde var sin fackman, var han icke endast tjänstemannen, som handhade museets alla samlingar, han var nydanare av olika avdelningar därinom och förstod att med vakenhet och påpasslighet samt med stor sakkunskap tillgodose de möjligheter till nyförvärv som kunde yppa sig. En ordningsman som få höll han sina samlingar i ett förträffligt skick och skapade av dem sevärdheter av högsta klass. Han hade därefter förmågan att bland allmänheten sprida intresse och förtäelse för dem i det han med uppoffring av tid föranstaltade föreläsningar, varvid han på ett överskådligt sätt lämnade förklaring och uppläysning om samlingarna för en alltjämt växande sönadagspublik. Här är också att erinra om hans verksamhet som mångårig sekreterare och intendent för Göteborgs Konstförening.

Vid sidan av sin huvudsakliga verksamhet deltog han med kraft i snart sagt alla de många filantropiska sammanslutningar, som under årens lopp och icke minst genom hans tillskyndan blivit till betydande institutioner. Härvid kan nämnas Första Majblomman, Barnens Dag, De Gamlas Dag m. fl. Hans drivande energi vid anordnandet av dessa Dagar och med dem förenade festligheter gjorde kammarherre Lagerberg till en inom sin stad i hög grad populär personlighet. Hans bortgång skall också med uppriktighet beklagas.

Med avseende å data lämna vi följande uppgifter:

Sven Carl Pontus Lagerberg. Stud. 79, elev v. Krigsskolan s. å., e. o. kammarstyr. v. Flott. stat. i Karlskrona 80, förvaltare å olika örlogsfartyg 83—86, avsked sistn. år. — Aman v. Göteborgs museum s. å., tjgör. kammarjunkare 87, intend. v. nämnda museums myntkab., museets ombudsmän 89, intend. f. dess hist. avd. 91, led. av musei ritkola sdn 92, sekr. i Göteborg. konstfören. sdn 93, led. av dess styr. sdn 94. Kammarherre 95. Har utg. en antal skrifter. Led. av styr. f. Röhska konstsgårdsmuseet, ordf. i styr.na f. a.-b. Valand o. Göteborgs konstamlaresfören; v. ordf. i styr. f. Göteborg. sjukhem, i länets fornnminnesfören; styr.-led. i Broströmska donationen, Minnesstiftälln. 1923, ordf. i organ.-komm. f. Svenska spelen 1923, i Blek.-gillet o. Göteborgs turistfärfören., i Fören. Sv. Flottas länsfören., fören. Genom eget arbete. Inneh. en av Frimureriets högsta grader o. var depts. prov.-mästare inom Göta prov.-loge.

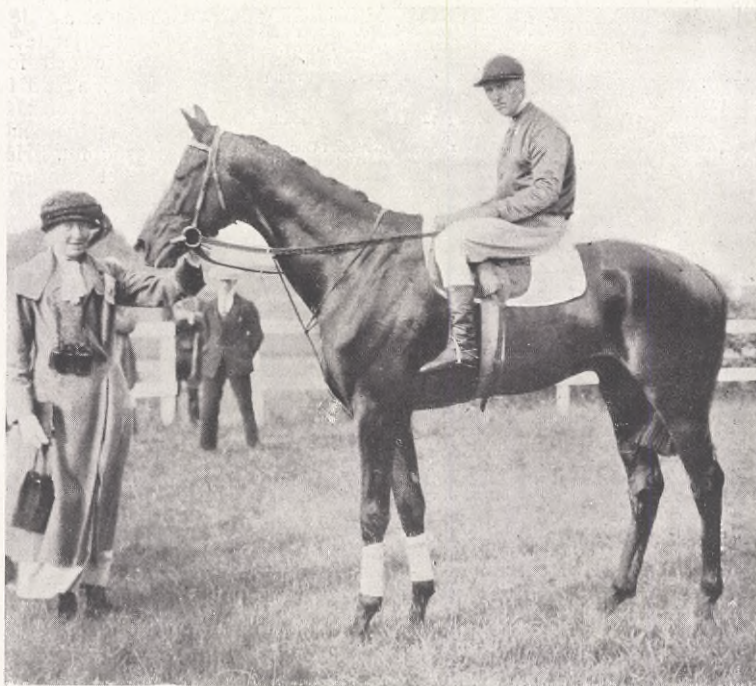
bo", direktör Joh. Stålhands "Tosca", tippad som pokalerövrare, samt pokalförsvaren doktor Karl Grönstedts "Ingmar". Stor sensation hade man väntat sig av direktör R. Christensens "Löpeld", vilken enligt uppgift skulle kunna prestera en fart på upp till 48 knop och ännu aldrig visat sig på tävling. Den är byggd i Tyskland och har motorer på 4—500 hästkrafter. Vid infarten till regattan fick den emellertid eld i motorerna och packningarna förstörda varför den ej alls fick tillfälle att visa vad den dugde till. Resultatet, i fråga om vilket som bekant många

ots. Ivar Claesson, Kåsnöda. KUNGL. MOTORBÅTSKLUBBENS REGATTA VID SALTSJÖBADEN den 2 juli. 1. Huner III i för-runden straxt före starten vid Högböte. 2. Hunter III omedelbart före målet. 3. Wabo passerar startlinjen.

Kungliga Motorbåtsklubbens stora internationella regatta vid Saltsjöbaden och Högböte om bland annat den eftersträvade Östersjöpokalen, ägde rum den 1—2 juli och blev, icke minst på grund av det hårda och besvärliga vädret, en verklig kraftmätning för våra bäs a och snabbaste motorbåtar och deras duktiga förare och besättningar. Antalet anmälda båtar var i år både oväntat och ovanligt stort och kan möjligen i någon mån förklaras med den stimulerande inverkan av motorbåtsutställningen vid Saltsjöbaden i slutet av maj månad.

Redan första dagen gick tävlan om Östersjöpokalen med start vid Högböte och banan, som var hemlig tills kort före starten, förlagd förbi Korsö, öster om Stålbådan, runt Gotska Sandön och genom Huvudskärsleden till Korsö kobbar och målet i Saltsjöbaden. Denna i sig själv synnerligen svåra utomskärstävling blev i år svårare än någonsin på grund av det verkligt hårda väret. De första båtarna anlände icke heller till målet förrän minst ett par timmar senare än som beräknats. Bland de båtar, som under regattan vilddrogo sig största uppmärksamheten kunna nämnas direktör Kurt Heineckes "Hunter III", som emellertid på grund av vindförhållandena måste nöja sig med en fart av 30 knop i genomsnitt, direktör Emil Edmans racer "Wa-

andra faktorer än tiden spela in, blev första pris åt direktör R. Wiltons "Anitra", närmast följd av "Ingmar".

ots. SEGRAREN I DERBYLOPPET A JÄGERSROBANAN, den danske fullblodshingsten "Ministervælde", tillhörig greve A. Moltke, vilkens maka å bilden leder det vackra djuret efter vunnna seger. — Text. å sid. 69.